

„V KAŠIELI“, Zariadenie sociálnych služieb Horné Obdokovce
956 08 Horné Obdokovce 1

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím 831 54 Bratislava 35, Račianska 153	
Ev. č. záznamu Číslo spisu	
Došlo dňa	06. 11. 2018
Osobne	Poštou
Príchy	Vytváraje Podpis

JUDR. Zuzana Stavrovská
Komisárka pre osoby
so zdravotným postihnutím
Úrad komisára pre osoby
so zdravotným postihnutím
Račianska 153
831 53 Bratislava 35

Váš list číslo/zo dňa
M/14/2018/DSS/16. 10. 2018

Naše číslo
A/2018/000938

Vybavuje/linka
PhDr. Brachová

Horné Obdokovce
25. 10. 2018

Vec

Odpoveď na výsledok monitoringu v Zariadení sociálnych služieb „V KAŠIELI“, Horné Obdokovce

„V KAŠIELI“, Zariadenie sociálnych služieb Horné Obdokovce v zastúpení riaditeľkou ZSS PhDr. Miriamou Brachovou Vám zasiela odpoveď na Vami zaslaný list číslo M/14/2018/DSS Oboznámenie s výsledkami monitoringu v zariadeniach sociálnych služieb s celoročnou pobytovou formou zo dňa 16. októbra 2018.

Prostredníctvom tejto správy chceme reagovať na zistenia zamestnancov Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím poverených na výkon monitoringu v našom zariadení sociálnych služieb, ktoré prebiehalo dňa 16. augusta 2018.

Dodržiavanie ľudských práv prijímateľov sociálnych služieb žijúcich v zariadeniach sociálnych služieb je prvoradé, dovolíme si tvrdiť, v každom zariadení sociálnych služieb. Rešpektovanie ľudských práv ukotvených v platnej legislatíve Slovenskej republiky a tiež dodržiavanie medzinárodných dohôvorov o ľudských právach, rešpektovanie individuality každého z prijímateľov sociálnych služieb nášho ZSS, individuálny a holistický prístup sú aj pre nás prvoradými zásadami, ktoré vo vzťahu k PSS dodržiavajú všetci zamestnanci „V KAŠIELI“, Zariadenia sociálnych služieb Horné Obdokovce.

Ochrana ľudských práv našich prijímateľov sociálnych služieb je predmetom obsahu nie jedného interného dokumentu, ktorý sa odvoláva na rešpektovanie a dodržiavanie ľudských práv PSS nášho ZSS. Vychádzajúc z dodržiavania aj týchto dokumentov pracujeme v našom ZSS svedomito s cieľom umožniť PSS realizovať svoje ľudské práva a slobody. A tiež na základe ľudskej podpory, individuálneho a holistického prístupu k PSS vytvárame podmienky k všeestrannému rozvoju osobnosti našich PSS v snahe dosiahnuť integráciu PSS do majoritnej spoločnosti. Na dosiahnutie vytyčeného cieľa využívame všetky nami dostupné možnosti pričom prvoradá je spolupráca s rodinnými príslušníkmi PSS, širšou komunitou v obci Horné Obdokovce a tiež aktívna spolupráca s externými inštitúciami na základe formálnych a neformálnych partnerstiev.

V nasledujúcej časti nami zasielanej odpovede na výsledky monitoringu reagujeme na skutočnosti uvedené v jednotlivých bodoch uvedených v časti B/ **Oblasti na zlepšenie**.

„V KAŠIELI“, Zariadenie sociálnych služieb Horné Obdokovce sídlí v budove kaštieľa zo 17. storočia, ktorá je zároveň Národnej kultúrnej pamiatkou I. stupňa. Úprava fasády budovy kaštieľa a tiež výmena okien je jednou z požiadaviek vedenia ZSS, ktorá bola predložená na schválenie zástupcom VÚC so sídlom v Nitre. V súčasnosti v zariadení sociálnych služieb

prebieha zameranie skutkového stavu ZSS, ktoré vykonáva externý pracovník Ing. J. Kočica.

Na základe výstupu zo zamerania skutkového stavu bude podaná požiadavka o poskytnutie finančných prostriedkov na vypracovanie projektovej dokumentácie v zmysle splňania vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 210/2016 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia. Do projektovej dokumentácie bude zapracovaná aj inštalácia signalizačných zariadení na privolanie pomoci umiestnených na izbách PSS.

Vypracovaná projektová dokumentácia bude predložená na schválenie VÚC Nitra a tiež Krajskému pamiatkovému úradu, pracovisko Topoľčany.

Budova kaštieľa je obklopená parkom so vzácnymi drevinami v ktorom sa v súčasnosti realizuje pasportizácia stromov z dôvodu riešenia havarijného stavu niektorých drevín. Z tohto dôvodu nie sú sprístupnené niektoré časti parku, ktoré sú ohradené páskou s nápisom „vstup na vlastné riziko“. Pasportizácia je realizovaná v spolupráci so zástupcami Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja, Krajského pamiatkového úradu so sídlom v Nitre a Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky so sídlom v Nitre.

Nepotrebný majetok uskladnený za priestormi údržby je určený na vyradenie z evidencie majetku Zariadenia sociálnych služieb „V KAŠTIELI“, Horné Obdokovce. Vyradenie majetku z evidencie sa vykoná v súlade so Zásadami hospodárenia s majetkom Nitrianskeho samosprávneho kraja a vnútorných smerníc ZSS (Metodický pokyn Postup pri vyradení prebytočného a neupotrebitelného majetku a tiež Metodického pokynu Postup pri likvidácii prebytočného a neupotrebitelného majetku ZSS) v prítomnosti zástupcu Nitrianskeho samosprávneho kraja pri najbližšom vyrádovaní majetku ZSS naplánovaného na mesiac december 2018 – január 2019.

PSS sú v súčasnosti ubytovaní v 31 izbách na jednotlivých oddeleniach ZSS. Prostredníctvom v súčasnosti prebiehajúcej reorganizácie izieb v ZSS chceme v budúcnosti dosiahnuť splňanie podmienok uvedených vo Vyhláške Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 210/2016 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia.

Vybavenie izieb PSS splňa podmienky na minimálne vybavenie izieb PSS uvedených vo vyššie spomínamej vyhláške. Z dôvodu súčasného stavu existencie viaclôžkových izieb PSS sú PSS k dispozícii spoločenské miestnosti nachádzajúce sa na každom oddelení, kde môžu sledovať televíziu, počúvať rozhlasové vysielanie, prípadne využiť voľný čas čítaním kníh, hraním spoločenských hier a podobne.

Splňanie podmienok aktuálne platnej legislatívy v otázke potrieb debarierizácie ZSS je momentálne riešené v spolupráci s NSK. ZSS má k dispozícii jednu šikmú schodiskovú plošinu umiestnenú na schodišti vedúcom na III. oddelenie. Bezbariérový prístup na prvé podlažie I. oddelenia a tiež na prvé podlažie pri vstupe na III., IV. oddelenie a vstupe do kancelárií sa bude realizovať v priestoroch ZSS po odsúhlásení poskytnutia finančných prostriedkov NSK v priebehu nasledujúceho roka.

Osobné veci PSS sú uložené v uzamknutých skriniach na jednotlivých oddeleniach. Skrine s vecami sa uzamykajú po odsúhlásení PSS. Skrine sa uzamykajú najmä z dôvodu zamedzenia strácania sa vecí PSS, zamedzenia znečistenia vecí PSS, ktorí vzhľadom na svoju diagnózu často nevedia správne manipulovať s oblečením a z tohto dôvodu sa s PSS realizujú nácviky

pri výbere oblečenia. Požiadavka PSS, ktorý chce mať kľúč od skrinky pri sebe, je vždy akceptovaná. Pri výbere osobných vecí zo skriň zamestnancom ZSS je vždy prítomná aj PSS.

Prijímateľ sociálnej služby a tiež aj jeho rodinní príslušníci sú pri nástupe PSS do zariadenia sociálnych služieb informovaní o možnosti ponechania si kľúča od skrinky s osobnými vecami. Jeden kľúč zostáva k dispozícii personálu ZSS z dôvodu prípadnej straty kľúča PSS.

Osobné prádlo PSS sa perie v práčovni ZSS. Pri nástupe nového PSS do zariadenia sa osobné prádlo PSS označí, odovzdá do práčovne, kde sa vyperie, suší a čisté sa odovzdá na oddelenie, kde je PSS umiestnený. Počas vykonávania monitoringu v našom ZSS neboli novoprijatému PSS dodané osobné veci včas z dôvodu maľovania priestorov práčovne, počas ktorého sa prádlo nepralo. Časový schod nastal aj z dôvodu následného stahovania vybavenia práčovne zo skladov po ukončení maliarskych prác v týchto priestoroch. Následne bolo nutné prádlo pretriediť a až potom bolo realizované samotné pranie a dezinfekcia z dôvodu zamedzenia možného výskytu kožného ochorenia.

ZSS rieši nákup oblečenia a obuvi pre PSS prostredníctvom ponuky tovaru v predajni odevov v súkromnej predajni v obci Horné Obdokovce. PSS však vedenie zariadenia sociálnych služieb nijako neodopiera možnosť výberu oblečenia podľa vlastného uváženia avšak tieto nákupy môžu realizovať PSS, ktorí udržiavajú kontakt s rodinou. Rodinní príslušníci môžu nakúpiť oblečenie a obuv pre PSS alebo si PSS vyberie oblečenie sám počas pobytu mimo zariadenia za prítomnosti rodiny, ktorá nákup osobných vecí uhradí. Nakoľko väčšina našich PSS nedisponuje dostatkom finančných prostriedkov zariadenie sociálnych služieb aj nadálej využíva nákup oblečenia a obuvi pre PSS v miestnom obchode.

Zistenie o vyhotovení zápisu o podaní liekov PSS vopred a zápisu o vykonaní ošetrovateľských a opatrovateľských úkonov ešte pred samotnou realizáciou úkonov odbornými zamestnancami ZSS bolo klasifikované ako porušenie pracovnej disciplíny zamestnancom. Zamestnanci boli na dané pochybenie upozornení a na základe zistenia tejto skutočnosti boli riaditeľkou ZSS prijaté nápravné opatrenia a to poverenie vedúcich oddelení na priebežné vykonávania kontrol na úseku odborných činností.

Samostatné vychádzky niektorých PSS sú nerealizovateľné z dôvodu údajov uvedených v posudku odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby. PSS zariadenia sociálnych služieb, ktorí majú v posudku uvedené „nie je orientovaný v neznámom prostredí“, prípadne „nie je orientovaný v cestnej premávke“ nemôžu ísť von samostatne bez sprievodu zamestnanca ZSS. Doprovod PSS zamestnancom je aj z tohto dôvodu nevyhnutný.

V snahe poskytnúť PSS, ktorí nie sú orientovaní v neznámom prostredí, v cestnej premávke možnosť ísť na samostatnú vychádzku realizujú zamestnanci oddelenia sociálnej rehabilitácie a rozvoja pracovných zručností nácviky orientácie v neznámom prostredí, v cestnej premávke. Nácviky sa realizujú s PSS priebežne a následne sa vyhodnocujú. PSS je poučený a informovaný o možných rizikách spojených s realizovaním samostatných vychádzok. Realizácia nácvikov sa uskutočňuje v úzkej spolupráci s vedúcou ošetrovateľského oddelenia, vedúcou opatrovateľského oddelenia. Vyhodnotenie schopnosti respektívne neschopnosti PSS ísť na samostatnú vychádzku prebieha v spolupráci s odborným lekárom.

Nácviky realizované zamestnancami oddelenia sociálnej rehabilitácie a rozvoja pracovných zručností sú zdokumentované.

V prípade ak PSS, ktorý má obmedzenú spôsobilosť na právne úkony a nemá súdom ustanovené nakladanie s finančnými prostriedkami (zdravotný stav, diagnóza), neznalosť

nominálnej hodnoty finančnej hotovosti, má právo požiadať o vydanie financií na drobný nákup. V tom príde prichádza v sprievode sociálnej pracovníčky z Oddelenia sociálnej rehabilitácie a rozvoja pracovných zručností. Sociálna pracovníčka zodpovedná za vedenie depozitnej pokladne následne vydá primeranú finančnú hotovosť, ktorú sociálna pracovníčka Oddelenia sociálnej rehabilitácie a rozvoja pracovných zručností potvrdí svojim podpisom cez výdavkový pokladničný blok.

Tento akt sa uskutočňuje v prítomnosti PSS, ktorý o vydanie finančnej hotovosti požiadal. Sociálna pracovníčka spolu s PSS odchádzajú do nákupného centra, kde v rámci nácviku hospodárenia s finančnou hotovosťou je sociálnou pracovníčkou usmerňovaný a kontrolovaný, aby sa predišlo k zneužitiu jeho osoby.

PSS sa uzatvorením zmluvy o poskytovaní sociálnej služby zaväzuje platiť úhradu za poskytovanú sociálnu službu. Po zaplatení úhrady za celoročnú pobytovú službu v ZSS musí PSS zostať mesačne z jeho príjmu najmenej 25 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Z tejto sumy sú v prvom rade hradené doplatky za lieky, zdravotný materiál, hygienické potreby, doplnkové služby (kaderník, pedikúra) a ostatné výdaje ako sú cigarety, depozitný nákup a podobne.

Zariadenie sociálnych služieb sa však aj vďaka sponzorstvu externých organizácií snaží aspoň čiastočne kompenzovať PSS nedostatočný príjem finančných prostriedkov. Vďaka ochote a nezištnosti sponzorov sme pre našich PSS mohli zrealizovať aj výlet na Ranč pod Babicou, kde bolo pre PSS okrem iného pripravené aj bohaté občerstvenie. Vďaka patrí aj miestnym podnikateľom, ktorí počas letných mesiacov umožnili PSS prísť sa občerstviť zmrzlinou alebo kofolou.

Nedostatok finančných prostriedkov sa odzrkadľuje aj na možnosti zabezpečenia počtu cigariet v množstve, ktorý bol pre PSS dostačujúci. Z tohto dôvodu si PSS cigarety požičiavajú a vznikajú konfliktné situácie medzi jednotlivými PSS. PSS sú však na nevhodnosť tejto formy získavania cigariet neustále upozorňovaní zo strany personálu počas komunitných stretnutí PSS, počas samosprávy PSS. Vedenie ZSS tento „obchod s cigaretami“ v žiadnom prípade neakceptuje, naopak, snaží sa nájsť možnosti, ako mu zamedzit. Sociálni pracovníci vedú s PSS sociálne rozhovory, sociálne poradenstvá, spolupracujú s rodinou PSS, žiaľ prijímanie preventívnych a nápravných opatrení nie je dostačujúce a neprináša želaný výsledok.

Program aktivít určených PSS pripravujú zamestnanci Oddelenia sociálnej rehabilitácie a rozvoja pracovných zručností. Program vychádza z Plánu činností Oddelenia sociálnej rehabilitácie a rozvoja pracovných zručností na aktuálny rok. PSS majú možnosť výberu aktivity na základe zverejneného týždenného harmonogramu aktivít, ktorý obsahuje rozpis aktivít na každý pracovný deň. Aktivity sa uskutočňujú predovšetkým v dielňach oddelenia:
Tvorivá a záujmová dielňa (kapacita 38 miest)
Čitateľská a záujmová dielňa (kapacita 18 miest)
Pracovná a záujmová dielňa (kapacita 30 miest)
Skupina s individuálnym prístupom na I. oddelení
Skupina s individuálnym prístupom na II. oddelení (kapacita 24 miest).

Okrem týchto priestorov využívame aj spoločenské miestnosti na jednotlivých oddeleniach, športovú a počítačovú miestnosť, snoezelen, v prípade priaznivého počasia, najmä počas letných mesiacov, sa väčšina aktivít oddelenia realizuje v exteriéri ZSS. Ku všetkým PSS sa pristupuje individuálne, holisticky v snahe udržať, prípadne rozvíjať potenciál PSS, ak mu to jeho zdravotný stav dovolí.

Realizácia programu aktivít je zdokumentovaná v mesačnom prehľade aktivít PSS k individuálnemu plánu s programom sociálnej rehabilitácie. Tento formulár slúži k dokumentácii vykonávania aktivít naplánovaných s cieľom dosiahnut' osobný cieľ PSS uvedený v individuálnom pláne. Individuálny plán vychádza z reálnych cieľov PSS, ktoré PSS chce dosiahnuť. Individuálne plány PSS sa vytvárajú na základe vzájomnej spolupráce odborných zamestnancov za aktívnej účasti samotného PSS v rámci stretnutí členov interdisciplinárneho tímu. Čiastočné, úplné dosiahnutie cieľa, respektíve jeho nedosiahnutie počas stanoveného obdobia je ovplyvnené najmä zmenou zdravotného stavu PSS, ktorý môže znemožniť priebežné vykonávanie činností spojených s dosiahnutím cieľa.

Zamestnanci „V KAŠIELI“, Zariadenia sociálnych služieb Horné Obdokovce nijako neobmedzujú osobnú slobodu PSS a žiadnym spôsobom nebráňia kontaktu PSS s okolím. Naopak, ZSS plne podporuje spoluprácu s rodinnými príslušníkmi, známymi PSS. PSS sú k dispozícii viaceré možnosti komunikácie s rodinou, priateľmi, externými inštitúciami. PSS, ktorí vlastnia mobilné telefóny, využívajú tento spôsob komunikácie s rodinou, ostatní PSS majú k dispozícii pevnú linku ZSS, internet prostredníctvom ktorých môžu komunikovať s rodinou.

PSS môžu okrem kontaktovania príbuzných komunikovať aj s externými inštitúciami (napr. pri podaní návrhu na prinavrátenie spôsobilosti na právne úkony, kontaktovanie polície, súdov, ...). Sociálni pracovníci sú nápomocní pri kontaktovaní príbuzných PSS (písomnou formou, e-mailovou formou, prostredníctvom sociálnych sietí, ...) a tiež pri kontaktovaní iných ZSS, chránených dielní, štátnych inštitúcií, ...

Vedenie Zariadenia sociálnych služieb „V KAŠIELI“, Horné Obdokovce plne podporuje spoluprácu s dobrovoľníkmi a študentmi na základe uzavretej zmluvy s Univerzitou Konštantína Filozofa so sídlom v Nitre a tiež na základe spolupráce s ÚPSVaR v Topoľčanoch. Informácie o možnosti absolvovania praxe v našom ZSS, rovnako ako aj o možnosti dobrovoľníctva v ZSS sú zverejnené na informačnej tabuľe umiestnenej pri vstupe do ZSS, na internetovej stránke.

V súčasnosti naše ZSS poskytuje sociálne služby v rámci špecializovaného zariadenia a domova sociálnych služieb. Do roku 2015 poskytovalo ZSS sociálnu službu iba v rámci domova sociálnych služieb. Medzi PSS boli vytvorené dlhoročné vzťahy, ktoré vedenie ZSS akceptovalo a vítaло. Zastávame názor, že preposúdenie PSS na druh sociálnej služby v špecializovanom zariadení neboli dôvod na rozdelenie podľa druhu poskytovanej služby z dôvodu narušenia už vytvorených vzťahov spolubývajúcich a obavou možného narušenia ich psychickej pohody. V súčasnosti prebieha v ZSS reorganizácia izieb PSS s cieľom splniť požiadavky vyhlášky 210/2016 Z. z. Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o podrobnoстiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia, kde zohľadňujeme skutočnosť na ktorý druh sociálnej služby je novopriatý PSS preposúdení. Zároveň prihliadame na zdravotný stav a vek.

V súčasnosti pri príjme nových PSS vedenie ZSS zohľadňuje preposúdenie PSS na ŠZ alebo DSS a podľa tohto posudku umiestňuje nových PSS na izbách. V budúcnosti chceme na základe reorganizácie izieb s cieľom splnia požiadavky Vyhlášky č. 210/2016 Z. z. Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o podrobnoстiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia umiestňovať PSS s ohľadom na požiadavky PSS posúdeného na ŠZ alebo DSS.

Zamestnanci ZSS spracúvajú ekonomicke a finančné údaje PSS v infosystéme SEDD. Vedenie ZSS má záujem v budúcnosti využívať informačný systém Cygnus, ktorým zdokumentuje všetku činnosť v ZSS. V súčasnosti využívame dokumentovanie činností

prostredníctvom NASserveru, zamestnanci majú k dispozícii potrebné formuláre a dokumentáciu uloženú v počítačoch na oddeleniach. Informácie sú podávané prostredníctvom operatívnych a gremiálnych porad zamestnancov a tiež prostredníctvom telefonickej komunikácie.

Vzhľadom k tomu, že ZSS uzatvára v poslednom období zmluvy o poskytovaní sociálnych služieb s PSS, ktorí sú do nášho ZSS prijímaní bezodkladným umiestnením (bezdomovci), ktorí prichádzajú bez finančných prostriedkov, t. z., že nepoberajú dávku v hmotnej núdzi, nemajú priznaný invalidný ani starobný dôchodok. Títo PSS sú zväčša nemajetní, sú proti nim vedené exekúcie. Po vybavení akéhokoľvek príjmu finančných prostriedkov, ktoré sú určené na úhrady za poskytovanú sociálnu službu, žiada PSS o ochranu tohto príjmu tým, že písomne požiada o zasielanie jeho príjmu na spoločný depozitný účet, kde má každý PSS pridelené svoje konto. Čo sa týka zakladania a vedenia osobných účtov PSS, nie sú zakladané z dôvodu mesačných poplatkov za vedenie účtu a hlavne ochrany príjmu finančných prostriedkov PSS pred exekúciami.

Zariadenie sociálnych služieb akceptuje požiadavku rodinných príslušníkov o zriadenie osobného účtu PSS. Rodinní príslušníci v tomto prípade platia alikvotnú čiastku spojenú s úhradou za poskytovanie sociálnej služby ZSS.

PSS sa sprchujú minimálne raz týždenne. Dodržiavanie osobnej hygieny zo strany PSS kontroluje odborný personál pričom rešpektuje špecifické potreby PSS. PSS sa sprchujú sami. PSS, ktorí potrebujú pomoc pri sprchovaní, pomáha odborný personál.

Nákup hygienických potrieb sa realizuje na základe súhlasu PSS s nákupom a s ohľadom na individuálne požiadavky PSS.

PSS vykonávajú pozíciu „vrátnika“ z dôvodu upevnenia pracovných rávnikov s cieľom zvýšenia pocitu užitočnosti, dôležitosti. PSS, ktorí sú prítomní pri vstupe do ZSS vykonávajú funkciu vrátnika aj na základe dosiahnutia cieľov stanovených v individuálnych plánoch PSS.

V prípade, ak je PSS obmedzený spôsobilosti na právne úkony a súdom ustanoveným opatrovníkom je ZSS, je u každého PSS prijaté okresným súdom vydané uznesenie s ustanovením kolízneho opatrovníka (v našom prípade obec Horné Obdokovce), ktorý v prípade kolízie záujmov je oprávnený zastupovať nesvojprávnych PSS pri všetkých právnych úkonoch v súvislosti s poskytovaním sociálnych služieb v Zariadení sociálnych služieb „V KAŠTIELI“, Horné Obdokovce vyplývajúcich zo zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov.

S pozdravom

ZARIADENIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
PhDr. Miriam Brachová
riaditeľka ZSS